

INFORMATION EXPOSURE THROUGH SOCIAL MEDIA AND POLITICAL INVOLVEMENT OF GEN Y REGARDING THE BANGKOK GOVERNOR ELECTION 2022*

Manuscript Submission Data: 2023, January 14

Article Editing Date: 2023, February 4

Article Accepted Date: 2023, February 21

Tananut Kiatpunsodsai**

Bussaba Suteetorn**

Saowanee Chinnalong**

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study exposure to news and information through social media and the political participation in the Bangkok gubernatorial election of Generation Y; 2) to compare Gen Y's demographic factors with their levels of information exposure through social media and with their levels of participation in the Bangkok gubernatorial election. This was a survey research. The sample population was 400 people who were born between 1981 to 2000 and registered to vote in Bangkok. The instrument use was close-ended questionnaire. The data were statistically analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and ANOVA. The results showed that 1) The exposed to political news and information about the Bangkok gubernatorial election were in high level. They were mainly exposed to information via Facebook. On the average level, most of them reported reading/watching news for 15-30 minutes at a time. The information that they particularly exposed to was information about how to utilize one's right to vote. Gen Y respondents with educational level of bachelor's degree, master's degree or higher had higher levels of exposure than those with educational level of secondary school or lower. The majority of survey respondents reported that they had a high level of participation in the Bangkok gubernatorial election. 2) Gen Y individuals with different educational levels had different levels of exposure to political news about the electoral race for Bangkok governor via social media. Gen Y respondents with educational level of bachelor's degree, master's degree or higher had higher levels of exposure than those with educational level of secondary school or lower. The respondents with different educational levels, occupations and income ranges had different levels of participation in the electoral race for Bangkok governor via social media. The respondents with educational level of bachelor's degree, master's degree or higher had higher levels of political participation than respondents with educational level of secondary school or lower. The respondents whose occupation was students, government or state enterprise employees, private sector employees had higher levels of participation in the gubernatorial election than respondents who were independently employed.

Keywords: Information Exposure, Social Media, political participation, Bangkok gubernatorial election, Generation Y.

** School of communication Art, Sukhothai Thammathirat Open University

Corresponding author.e-Mail: kiatpunsodsai1966@gmail.com

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2565 ของคนเจนเอเรชั่นวาย*

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 14 มกราคม 2566

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 4 กุมภาพันธ์ 2566

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 21 กุมภาพันธ์ 2566

ธนณัช เกียรติพันธุ์สุดใส**

บุษบา สุธีธร**

เสาวณี ชินนาลอง**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ของคนเจนเอเรชั่นวาย 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามลักษณะทางประชากรของคนเจนเอเรชั่นวาย งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพฯ ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2524-2543 จำนวน 400 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว มีประเด็นสำคัญที่ทำการวิเคราะห์ 2 ประเด็น คือ 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ในการเลือกตั้งฯ ผลการศึกษา พบว่า มีระดับการรับรู้ ในระดับมาก ผ่านสื่อสังคมประเภทเฟซบุ๊กมากที่สุด ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาเปิดรับข้อมูลข่าวสาร 15-30 นาทีต่อครั้ง ด้านระดับการศึกษาผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาโท และอื่น ๆ มีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา โดยมีการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการไปใช้สิทธิเลือกตั้งฯ มากกว่าข้อมูลด้านอื่น ๆ 2) คนเจนเอเรชั่นวายที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผ่านสื่อสังคมแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาโท และอื่น ๆ มีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา คนเจนเอเรชั่นวายที่มีระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผ่านสื่อสังคมแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาโท และอื่น ๆ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษา ด้านอาชีพผู้มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา/ ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ เจ้าหน้าที่รัฐ/ พนักงานเอกชน/ ลูกจ้าง และอื่น ๆ มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มากกว่ากลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว

คำสำคัญ: การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร, สื่อสังคม, การมีส่วนร่วมทางการเมือง, การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, เจนเอเรชั่นวาย

* งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2564

** สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Corresponding author.e-Mail: kiatpunsodsai1966@gmail.com

บทนำ

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นตำแหน่งทางการเมือง ที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร เป็นผู้กำหนดทิศทางและพัฒนานโยบายต่าง ๆ ให้ดำเนินไปด้วยดี พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องมาจากการเลือกตั้ง และมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทุกครั้งที่ผ่านมา มักใช้สื่อมวลชนและสื่อบุคคลในการรณรงค์ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการหาเสียงเป็นหลัก แต่เนื่องด้วยในปัจจุบันระบบเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น จึงทำให้การประชาสัมพันธ์ นำเสนอข้อมูลข่าวสารในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เปลี่ยนไปเป็นการใช้สื่อสังคมมากขึ้น ด้วยคุณสมบัติของสื่อสังคมที่เอื้อให้การสื่อสารเป็นไปด้วยความรวดเร็ว สะดวกสบาย ประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่าย อีกทั้งยังสามารถมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันได้ โดยผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็น ตอบโต้ สนับสนุน พุดคุยแลกเปลี่ยนมุมมอง วิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเสรี จึงทำให้เกิดการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้น โดยเฉพาะคนเจนเอเรชั่นวาย ซึ่งหมายถึงบุคคลที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2524-2543 คือ มีอายุระหว่าง 21-41 ปี (กัญญณ์ณัฐ อนุรักติพันธุ์, 2561, หน้า 35) หากพิจารณาจากทักษะของการใช้สื่อสังคมนั้น พบว่า คนเจนเอเรชั่นวาย เป็นกลุ่มคนที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสื่อสารได้ดี เพราะเกิดมาท่ามกลางสภาพสังคมที่เทคโนโลยีการสื่อสารเฟื่องฟู และเป็นคนกลุ่มใหญ่ของสังคมกรุงเทพมหานคร คนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่กำลังจะมีบทบาทมากขึ้นในสังคมไทยในอนาคตข้างหน้า

คนเจนเอเรชั่นวาย ส่วนใหญ่มีความสนใจกิจกรรมทางการเมืองอยู่มาก โดยวัฒนธรรมทางการเมืองของคนเจนเอเรชั่นวาย เป็นรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบการมีส่วนร่วม อันเกิดจากการกล่อมเกลாதทางการเมืองโดยสถาบันครอบครัวเป็นสำคัญ ถัดมาคือ สถาบันการศึกษาและการประกอบอาชีพที่ช่วยเพิ่มการรับรู้ทางการเมืองพร้อม ๆ กับการเลือกรับสื่อผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย ส่งผลให้รูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองของคนเจนเอเรชั่นวายนี้ มีการพัฒนาขึ้นจากในอดีต (อรรพรรณ สว่างอารมณ์, 2563, หน้า 123)

การศึกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2565 มีความน่าสนใจหลายประเด็นด้วยกัน กล่าวคือ เป็นการเลือกตั้งหลังจากที่ว่างเว้นเป็นเวลานานกว่า 9 ปี เป็นการเลือกตั้งครั้งที่มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นจำนวนมาก เป็นการเลือกตั้งในช่วงที่สื่อสังคมกำลังถาโถมเข้าใส่สังคมไทยอย่างมาก อีกทั้งพฤติกรรมสื่อสารของประชาชนก็เปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อม เป็นการเลือกตั้งครั้งที่มีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นกลุ่มคนเจนเอเรชั่นวาย ที่เป็นคนกลุ่มใหญ่ของกรุงเทพมหานคร ด้วยคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มประชากรตัวแปรทางการเมืองที่สำคัญ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2565 ของคนเจนเอเรชั่นวาย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อและข่าวสาร แนวคิดลักษณะทางประชากร แนวคิดเกี่ยวกับเจนเอเรชั่น แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสังคม แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เปรมมณี

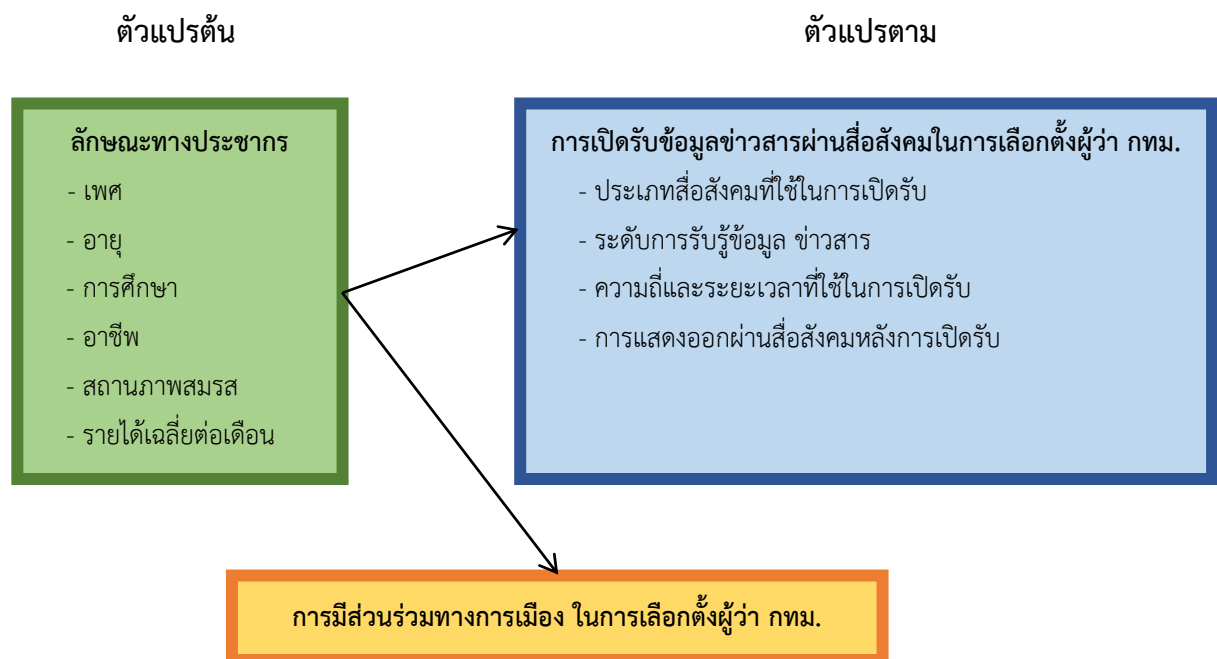
สินจงเจริญกิจ (2559), จรรยาภาศ พลอดแก้ว (2561), สืบแสง แสงทอง (2563) และโบรณา คุณวิบูลย์ (2564) ทั้งนี้ ผลการศึกษายังได้สะท้อนถึงพฤติกรรมและความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารผ่านสื่อสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ของคนเจนเอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบ การเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามลักษณะทางประชากรของคนเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เปรมมณี สินจงเจริญกิจ (2559) พบว่า การเปิดรับสื่อด้านความรู้เกี่ยวกับสถานิติบัญญัติแห่งชาติของกลุ่มตัวอย่าง มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะประชากร อันประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และ

รายได้ด้านระดับความถี่ในการเปิดรับ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย จรรยา มาศ ปลอดภัย (2561) พบว่า พฤติกรรมเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ผ่านสื่อสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อาชีพ และประสบการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง ยังส่งผลต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองอีกด้วย สืบแสง แสงทอง (2563) พบว่า คนเจนเอเรชั่นวาย มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง แตกต่างกันไปตามลักษณะประชากร นิยมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคม และมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โบราณ คุณวิบูลย์ (2564) พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการเปิดรับข่าวสารและแสดงความคิดเห็นแตกต่างกันไปตามลักษณะประชากร ส่วนใหญ่นิยมเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม โดยมีระดับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารในระดับมาก

สมมติฐานการวิจัย

1. คนเจนเอเรชั่นวายที่มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีลักษณะทางประชากรได้แก่ เพศ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันจะมีระดับการรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมแตกต่างกัน
2. คนเจนเอเรชั่นวายที่มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีลักษณะทางประชากรได้แก่ เพศ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันจะมีระดับการมีการแสดงออกหลังการเปิดรับข้อมูลข่าวสารในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน
3. คนเจนเอเรชั่นวายที่มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีลักษณะทางประชากรได้แก่ เพศ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่เป็นคนเจนเอเรชั่นวาย ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2524-2543 ทั้งเพศชาย หญิงและไม่ระบุเพศ ซึ่งมีอายุระหว่าง 22-41 ปี (กัญญณ์ณัฐ อนุรักดิพันธุ์, 2561, หน้า 35) ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 1,798,920 คน (กรมการปกครอง, ออนไลน์, 2565) และมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม

ขอบเขตด้านเวลา

กำหนดระยะเวลาการเก็บข้อมูลหลังการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร คือ หลังวันที่ 22 พฤษภาคม 2565 (เป็นช่วงเวลาหลังจากการเลือกตั้งสิ้นสุดลง)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นคนเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,798,920 คน (กรมการปกครอง, ออนไลน์, 2565)

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คำนวณตามหลักการแปรผันร่วม ระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับความคลาดเคลื่อน ที่เกิดจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ Yamane โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกจากเขตแต่ละกลุ่มการบริหารงานด้วยการจับสลาก โดยกระจายเขตครอบคลุมตามเขตการบริหารงาน ทั้งกลุ่มกรุงเทพกลาง กรุงเทพเหนือ กรุงเทพใต้ กรุงเทพตะวันออก กรุงเทพตะวันตก (แบ่งเป็นกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มกรุงเทพมหานคร) กลุ่มละ 1 เขต ได้รวม 6 เขต แบ่งได้เป็นเขตละ 67 คน จำนวน 4 เขต เขตละ 66 คน จำนวน 2 เขต ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) ทั้งนี้ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายทางด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยทำการแจกแบบสอบถามตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานครที่มีกระจายอยู่ทั่วกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยต่าง ๆ สถานที่ทำงาน โดยใช้วิธีคัดกรองกลุ่มตัวอย่างเบื้องต้นด้วยคำถาม ดังนี้

1. ท่านเกิดระหว่างปี พ.ศ. 2524-2543 หรือไม่

2. ท่านมีชื่อในทะเบียน ในเขตกรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่า 1 ปีนับถึงวันเลือกตั้งหรือไม่

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการทดสอบความเที่ยงตรง (validity) จากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดสอบความน่าเชื่อถือ (reliability) ด้วยการนำมาทดลองเก็บข้อมูล (try out) จำนวน 30 ชุด และใช้วิธีสัมประสิทธิ์แบบอัลฟาของครอนบาค โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ (ชาย หญิง ไม่ระบุเพศ) อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (checklists)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข้อมูลด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่หลักของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ข้อมูลด้านกฎหมายการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนการแสดงออกหลังการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยใช้มาตราส่วนค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งผลการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (reliability) ของแบบสอบถามในส่วนนี้ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alph-coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค ผลการทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือเท่ากับ 0.88 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อถือได้สูง

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผ่านสื่อสังคมโดยมีการให้ค่าตัวเลือกการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็น 2 ค่า คือ ตอบว่า ทำ ได้ 1 หากตอบ ไม่ทำ ได้ 0 โดยใช้สูตรในการคำนวณ คือ สูตร KR-20 (ไพบูลย์ คะเชนทรพรรค์, 2560, หน้า 89-90) ผลทดสอบค่ามีความน่าเชื่อถือ (reliability) ในส่วนนี้ได้เท่ากับ 0.81 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อถือได้สูง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ จากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้มาลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคำนวณสำเร็จรูปเชิงสถิติ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา (descriptive statistics) เพื่อแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ประกอบการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร
2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานเชิงเปรียบเทียบตัวแปรตาม ตามลักษณะทางประชากร ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ผลการสำรวจการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ของคนเจนเอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

1.1 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุตั้งแต่ 22-41 ปี จำนวน 400 คน ที่สนใจในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.5 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 70.7 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 78.5 ส่วนใหญ่เป็นพนักงานเอกชน/ลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 40.8 และส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 25,000 บาท

1.2 ด้านพฤติกรรมการเปิดรับสื่อสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมใช้ เฟซบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมาเป็นทวิตเตอร์ ร้อยละ 13.8 ยูทูบ ร้อยละ 10.5 อินสตาแกรม ร้อยละ 4.3 และทางไลน์ ร้อยละ 3.4 เปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมทุกวัน ร้อยละ 30 รองลงมาเปิดรับข้อมูลข่าวสาร 1-2 วันต่อสัปดาห์ ร้อยละ 24.3 ใช้ระยะเวลาเปิดรับข้อมูลข่าวสาร 15-30 นาทีต่อครั้ง ร้อยละ 49.3 รองลงมาเปิดรับข้อมูลข่าวสารน้อยกว่า 15 นาที ร้อยละ 34.5

1.3 ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ของคนเจนเอเรชั่นวาย รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าด้านอื่น รองลงมาเป็นข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง ทั้งนี้ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่หลักของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นด้านที่มีระดับการรับรู้ต่ำที่สุด อย่างไรก็ตามในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ด้านการรับรู้
ข้อมูลข่าวสาร ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผ่านสื่อสังคม ของคนเจนเอเรชั่นวาย

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่า กทม.	($\bar{X}$)	SD	ความหมาย
ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง			
1. ภาพ ชื่อ หมายเลขผู้สมัคร	3.89	0.89	มาก
2. พรรคการเมืองที่สังกัด ของผู้รับสมัครเลือกตั้ง	3.48	0.98	มาก
3. ประวัติของผู้สมัครในตำแหน่งผู้ว่าราชการ กทม.	3.59	1.09	มาก
4. นโยบายหาเสียงของผู้สมัครในตำแหน่งผู้ว่าราชการ กทม.	3.79	1.00	มาก
ผลรวมด้านข้อมูลส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	3.69	0.80	มาก
ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่หลักของผู้ว่าราชการ กทม.			
5. กำหนดนโยบายทิศทางการ แก้ไข พัฒนา และบริหารราชการ ให้เป็นไปตามแบบแผน	3.84	0.92	มาก
6. มีอำนาจในการสั่งการที่เกี่ยวกับราชการของ กทม. และรักษาการ ให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ กทม.	3.74	0.93	มาก
ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่หลักของผู้ว่าราชการ กทม.			
7. แต่งตั้งหรือถอดถอนรองผู้ว่า และข้าราชการการเมืองอื่น ๆ และ บริหารจัดการเรื่องข้าราชการประจำ	3.47	0.97	มาก
8. มีหน้าที่ในการนำนโยบายจากรัฐบาลกลางมาปฏิบัติ	3.56	0.96	มาก
ผลรวมด้านข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่หลักของผู้ว่าราชการ กทม.	3.65	0.82	มาก
ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กทม.			
9. วาระการดำรงตำแหน่ง ของผู้ว่าราชการ กทม.	3.81	0.92	มาก
10. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	3.85	0.93	มาก
11. ห้ามขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุรา ในเขตเลือกตั้ง ระหว่างเวลา 18.00 น. ของวันก่อนเลือกตั้งหนึ่งวัน	3.84	1.03	มาก
12. ห้ามจงใจทำให้บัตรเลือกตั้งของตนเองชำรุด เสียหายหรือทำให้บัตรเสีย	3.98	1.01	มาก
13. ห้ามใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรเลือกตั้ง เพื่อให้เห็น เครื่องหมายการลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง	3.97	0.96	มาก
14. ห้ามเรียก รับ หรือยอมรับเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์สำหรับ ตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเสียงหรือไม่เลือกผู้สมัครใด	4.04	1.03	มาก
ผลรวมด้านข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กทม.	3.91	0.76	มาก
ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง			
15. การตรวจรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สถานที่ตั้งของหน่วยเลือกตั้ง ลักษณะบัตรเลือกตั้ง ฯลฯ	3.92	0.93	มาก
ผลรวมด้านข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	3.92	0.932	มาก
ผลรวมของระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	3.79	0.69	มาก

1.4 ด้านระดับการแสดงออกหลังการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม ภาพรวมมีระดับการ
แสดงออกผ่านสื่อสังคม เช่น กดไลก์ กดแชร์ กดติดตาม ส่งสติ๊กเกอร์ ริทวิต เป็นต้น จัดอยู่ในระดับปานกลาง
การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคม จัดอยู่ในระดับน้อย ส่วนการแสดงออกด้วยการสนทนา พูดคุย แลกเปลี่ยน
วิพากษ์ วิจารณ์ผ่านสื่อสังคม จัดอยู่ในระดับน้อย

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง จากการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ร้อยละ 13.5 ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ร้อยละ 36.0 และระดับการมีส่วนร่วมมาก ร้อยละ 50.5

2. ผลการเปรียบเทียบ การเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ใน
การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามลักษณะทางประชากรของคนเจนเนอร์เรชันวายในเขตกรุงเทพมหานคร
พบว่า

2.1 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมแตกต่างกันตามลักษณะทางประชากรกล่าวคือ คนเจนเนอร์เรชัน
วายที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร ผ่านสื่อสังคมแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีการศึกษาระดับ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาโท และ
อื่น ๆ มีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีการศึกษต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันตามลักษณะทางประชากรกล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาระดับ
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาโท และอื่น ๆ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า
มัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้านอาชีพผู้ที่มิใช่อาชีพนักเรียน/ นักศึกษา/ ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/
เจ้าหน้าที่รัฐ/ พนักงานเอกชน/ ลูกจ้าง และอื่น ๆ มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร มากกว่ากลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว ด้านรายได้ พบว่า กลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท,
15,001-25,000 บาท, 35,001-45,000 บาท มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน 45,001
บาท ขึ้นไป

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้ง
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2565 ของคนเจนเนอร์เรชันวาย” สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า คนเจนเนอร์เรชันวายมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร ผ่านสื่อสังคมประเภทเฟซบุ๊ก ในระดับมาก เนื่องจากเฟซบุ๊กเป็นสื่อสังคมที่สามารถสร้างความ
ผูกพันได้กว้างขวางกว่าสื่อสังคมประเภทอื่น ด้วยมีคุณสมบัติในการสื่อสารที่ตอบสนองความต้องการของคน
เจนเนอร์เรชันวาย จากการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท
และผู้ที่มีการศึกษาในระดับอื่น ๆ มีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานครผ่านสื่อสังคมมากกว่าผู้ที่มีการศึกษต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ผู้ที่มีการศึกษา
ระดับปริญญาโท และผู้ที่มีการศึกษาในระดับอื่น ๆ เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เลือกรับรู้ และเลือกตีความข้อมูลข่าวสาร

ได้ดีกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับ อีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ (2560, หน้า 40-42) ซึ่งระบุว่า การศึกษา (education) เป็นลักษณะทางประชากรที่มีผลต่อผู้รับสาร บ่งบอกถึงความสามารถในการเลือกรับข่าวสาร ระดับการศึกษาจะทำให้คนมีความรู้ ความคิด ตลอดจนความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้กว้างขวางลึกซึ้งซึ่งแตกต่างกันไป ส่วนลักษณะประชากรด้าน เพศ อาชีพ และรายได้ ของคนเจนเนอเรชันวายที่ต่างกันนั้น จากการวิจัยพบว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมมณี สินจงเจริญกิจ (2559) ที่ศึกษาเรื่อง “การเปิดรับสื่อ ความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาชาติ พ.ศ. 2557 และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” ก็พบว่า เพศ อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาชาติจากสื่อภายในและสื่อภายนอกไม่แตกต่างกัน

ในด้านสถานภาพสมรสนั้น พบว่า สถานภาพโสด สมรส หย่า หม้าย มีการแสดงออกผ่านสื่อสังคม หลังการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร เช่น กดไลก์ กดแชร์ กดติดตาม ส่งสติ๊กเกอร์ แสดงความคิดเห็น สนทนา วิพากษ์วิจารณ์ ริทวิต ผ่านสื่อสังคม เป็นต้น น้อยกว่า สถานภาพสมรสแยกกันอยู่ และผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 45,001 บาท มีการแสดงออกผ่านสื่อสังคมหลังการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร มากกว่าผู้ที่มีรายได้ 45,001 บาท ขึ้นไป อาจเนื่องมาจากโดยทั่วไปผู้ที่แสดงออกผ่านสื่อสังคมหลังการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร มักได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมรอบตัว และความเชื่อของตนเอง ซึ่งโดยทั่วไปมักเลือกข้อมูลที่สนับสนุนความคิดเห็นของตนเองเสมอ จากผลการศึกษาสอดคล้องกับ จิราพร รุจิวัฒนากร (2556, หน้า 5) ที่กล่าวว่า สถานภาพสมรส (marital status) หมายถึง การครองเรือน ซึ่งแบ่งเป็นสถานภาพโสด สมรส หย่า และแยกกันอยู่ ซึ่งความแตกต่างทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อทางศาสนาก็เป็นสิ่งที่มียอิทธิพล ต่อสถานภาพสมรส โดยมีผลทางตรงต่อการรับรู้ข่าวสาร สถานภาพสมรสของบุคคลย่อมบ่งบอกถึงความรู้สึก ในการคิดตัดสินใจและมีอิทธิพลต่อกระบวนการคิด วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งบุคคลที่สมรสแล้ว และบุคคลที่ยังโสดย่อมมีกระบวนการรับรู้ข่าวสารที่ต่างกัน อันเนื่อง มาจากสภาพครอบครัวและอิทธิพลของจำนวนบุคคลรอบข้าง

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัย พบว่า สื่อสังคมที่คนเจนเนอเรชันวาย ใช้ในการติดตามข้อมูลข่าวสารมากที่สุด คือ เฟซบุ๊ก รองลงมา คือ ทวิตเตอร์ ดังนั้นหากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเลือกตั้ง มีจุดมุ่งหมายให้ข้อมูล ข่าวสารผ่านสื่อสังคมกับคนเจนเนอเรชันวาย จะสามารถเลือกใช้ประเภทสื่อสังคมได้ตรงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น

2. ด้านการแสดงออกหลังการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม จากผลการวิจัย พบว่า คนเจนเนอเรชันวาย มีการแสดงออกหลังการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคม ในระดับปานกลาง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น ส่งคำถามเข้ามาสอบถาม ข้อเสนอได้ เนื่องจากหลายหน่วยงานมักปิดคอมเมนต์ หรือไม่ได้แต่งตั้งแอดมินเข้ามาตอบข้อคำถาม จึงทำให้ขาดประสิทธิภาพในการสื่อสาร

3. ในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น จากงานวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง ในเรื่องการเป็นกรรมการในหน่วยเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การซื้อเสียง หรือแจ้งเหตุผิดปกติ และการชักชวน ชักจูงให้ผู้อื่นมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นจำนวนมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรส่งเสริมและเพิ่มระดับการรณรงค์ให้ประชาชน เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องดังกล่าวมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กัญญ์ณัฐ อนุรักติพันธุ์. (2561). การวิเคราะห์ผู้บริโภค. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักการสื่อสารการตลาด หน่วยที่ 3*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กรมการปกครอง. (2565). *สถิติประชากรทางทะเบียนราษฎรรายเดือน*. เข้าถึงได้จาก:
<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>
[2565, 20 พฤษภาคม].
- จรรยา มาศ ปลอดแก้ว. (2561). *พฤติกรรม的开รับข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ*. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิราพร รุจิวัฒนากร. (2556). *รายงานการวิจัยเรื่องพฤติกรรม的开รับสื่อประเภทต่าง ๆ ของนักศึกษาปริญญาตรี*. ชัยภูมิ: สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชัยภูมิ.
- ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ. (2560). ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้รับสารและผู้ส่งสาร. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 6*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- โบรณา คุณวิบูลย์. (2564). *การเปิดรับข่าวสารกับความคิดเห็นทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยในยุครัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารทางการเมือง, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เปรมมณี สิ้นจงเจริญกิจ. (2559). *การเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. 2557 และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพบูรณ์ คะเชนทร์พรรค. (2560). การวิจัยเชิงปริมาณ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการสื่อสาร หน่วยที่ 4*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สืบแสง แสงทอง. (2563). *การเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของเจนเอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

อรรวรรณ สว่างอารมณ์. (2563). *การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.